

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben elővételre 6 K, negyedévre 3 K. — 6
Vidéken 9 K, 4 K. 50 t.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, 42. Gyarmathy-palota, földszint az udvarban.

A debreceni állami tisztviselők a drágaság ellen.

Kérvény a kormányhoz.

A kevéssel ezelőtt hihetetlennek gondolt és még folyton fokozódó drágaság megszököltatta a debreceni állami tisztviselőket. A kormányhoz intézett folyamodványban panaszzalják el a helyzet nyomasztó voltát és kérik — legalább ideiglenes segítségül — drágasági pótlékot. A kérvény, melyet a város főispánjának és képviselőinek is átnyújtottak, következőképp szól:

Nagyméltóságú M. Kir. Kormány!

Nehéz szívvel és majdnem arcpirulással lépünk ismét Nagyméltóságod elé jelen kérelmünkkel, nemcsak azért, mert érezzük anyagi helyzetünk nyomasztó súlyát és mert kétség és remény váltakozik bennünk lépésünk sikere után, hanem mer nem mesterségünk a folytonos kéregetés, mert nekünk fáj legjobban a magyar állam tisztviselőjét oly gyakran látni a szaklató, könyörgő képében. De kénytelenek vagyunk e magunkra nézve is megalázó lépést is tenni, mert a végső szükség ellen keressük segítséget.

Megbántanók Nagyméltóságotokat, mint kormányférfiakat, ha az országszerte dúló szörnyű drágaságot részletesebben akarnók ismertetni, hiszen a hírlapok felszólalásai

és az érdekeltek panaszai már rég eljutottak Nagyméltóságotok szeméhez és füléhez. De az legyen szabad kijelentenünk, hogy ha előző kérvényeinkben, különböző irányú felterjesztéseinkben sötétebben színeztük volna is a viszonyokat, ha egyszerűen talán túloztunk volna is, a mai valóság meghaladja minden szándékos vagy szándéktalan nagyításunkat, mert élelem és ruházat, lakás és tisztelő anyag a drágaságnak oly fokát érte, amilyenre néhány ezelőtt közülünk a legaggódabb lelkű sem gondolt soha. Nemcsak a hus, a tej, a liszt ára emelkedett 50—100%-kal, hanem a mai szörnyű drágaságban még burgonyára és babra sem utasíthatják a gazdagok a szegény embereket, mert abból a burgonyából, amelynek kilója 3—4 fillér helyett 8—10 fillér, abból a babból, melynek literje 15—20 fillér helyett 40—50 fillér, nem juthat jólakásig, kivált ha azt is tekintetbe vesszük, hogy amivel meg kellene e legegyszerűbb élelmiszereket főzni, a fának az ára 20—24 koronáról 48—50 koronára szökött köbölként. — Ha ez a szörnyű drágaság még sokáig tart, akkor bizvást feledésbe mehet Magyarországnak századokon át büszkén viselt, költők által megénekelt neve: *tejjel-mézzel folyó uj Kánaán* és helyet adhat ennek a szomorú megnevezésnek: *éhségnek és inségnek földje*.

Bizonyos, hogy a drágaság terhe minden társadalmi réteget nyom, de egyet sem oly súlyosan, mint a tisztviselőket, főképp

az állami tisztviselők osztályát. Mert míg a termelő, az iparos, a kereskedő, a munkás, valamint a szabad foglalkozás embere — szóval a favágótól a cukorgyárosig, mindenki a ránehezülő tehernek jó részét áthárítja a társadalom más elemeire, addig mi tisztviselők tehetetlenül állunk a drágaság rémével szemben, mert nekünk nincsen megrendelőink és vevőink, munkáltatóink és ügyfeleink, akiknek rovására kárpótolhatnánk magunkat. — Előttünk más ut nincsen, mint munka- és kenyéradónknak, a magyar államnak bölcs kormányához fordulni és Nagyméltóságotok jóakaró belátásától és méltányos jóakarától kérni a segítséget. Sürgősen kérünk a Nagyméltóságú Kormánytól megfelelő drágasági pótlékot, mert az állami tisztviselői kar alsóbb osztályát már most a tél beállta előtt fenyegeti az éhezés és fázás, de felsőbb osztályai is mind szűkebbre szorítják legfontosabb szükségleteik kielégítését. A drágaság elemi csapásként tört reánk és valamint tűzvész, árvíz, földrengés alkalmával rendkívüli sejtőeszközhöz nyúl a kormány, úgy reméljük és várjuk most a rendkívüli drágasági pótlékot, amelyet az állam nehéz pénzügyi helyzetére való tekintettel sem lehet és szabad az anyagi romlás szélén álló tisztviselői kartól megtagadni.

Az állam nehéz helyzetét mi is méltatjuk, épen azért nem sürgetjük ezuttal az országos kongresszus által több ízben előterjesztett egyéb kívánságaink teljesítését,

Világhírű ESPERANTO KALAPOK kizárólag FEKETÉNÉL

Lehetetlen szerelem.

A szerelem és a kötelességérzet gyakorta kerül összeközösbe, — s érdekes probléma, hogy melyik viszi el a győzelem pálmáját. Én a saját életemből ösmerek egy igen érdekes esetet, amelyben egy konvencionális kötelesség, inkább előítélet, legyőzte a legnagyobb szerelmet, amelyet életemben éreztem. Hallgassák csak.

Louis de Merin cigarettára gyújtott és így folytatta:

— A társaságban találkoztam azzal a nővel, akire nemcsak vágytam, — de akit én igaz szerelemmel szerettem. Hisz a közelléte tökéletesen boldoggá tett, s éreztem, hogy életem egyetlen legnagyobb szenvedélyét most élem át. A tél elmúltával követtem őket egy tengeri fürdőbe, később a svájci havasok közé, — s véletlenül mindenütt ugyanazon hotelben szálltunk meg.

A férj, ki husz évvel volt idősebb hitvesénél, idegenkedett a fásaszó kirándulásoktól, s mi annál borzalmasabb színben ecseteltük előtte az alpesi kirándulások fáradságait, csak-

hogyan kettésben mászhassuk a havasokat. Elbarangoltunk a legjáratlanabb utakon, felmászunk a Weisshorn-ra, meredek sziklákon, havas csúcson s ott fenn, fejünk felett a sugárzóan tiszta kék éggel, a metszően éles, kristályos levegőben, gondolataink is olyan kristálytiszták, szinte áhítatosak voltak.

Egy napon, nem akarván a Grimensi napos uton visszahaladni, a Navirensé fordulatánál pihenőt tartottunk. A kis folyó itt haragos vizesést képez, s a hullámok ott dörögtek alattunk néhány méternyire. Egyszer ajkaink találkoztak, édes, forró, hosszú csókban olvadtak össze, s midőn felnyitlak mámoros szemeink — előttünk állt a férj!

Előbünk jött s a víz morgása elnyelte lépteit zaját. Ámuló haragjában e pillanatban képtelen volt egyébre, mint felgombolni inggallérját, — hogy lélegezethez jusson.

A meglepetést nálam az öröm érzése követte. Már magam előtt láttam a párbajt, — s az azt követő vállást, — midőn az imádkozó asszony szabad lesz és enyéme válhat Isten és ember előtt.

De nem volt időm gondolkozni. Hátnak mögöl sikoly hangzott fel. Társnőm rémületében bizonyára menekülni akart, de lába a száraz faleveleken megcsuszott és bezuhant a mélybe, egyenest a zugó vizesésbe... A szerelem ösztöne rögtön arra hajtott, hogy utána ugorjak, a férj arcán is láttam, hogy a harag kifejezését az iszonyaté váltja fel, hogy szinte könyörögve néz reám, tudtam, hogy nem tud uszni, így hát nem fosztom meg a szabadság jogától s a következő pillanatban lecsúsztam a mélybe és az asszony után ugrottam.

Csakhamar sikerült partra hoznom. Nem történt semmi baja s a férj, akinek szeméből eltűnt a harag s csak féktelen öröm sugárzott bennünk felesége szabadulása fölött, melléje térdelt és úgy látszott, gyöngéd, kedves szavakat akar süttogni hozzám, mint egy édes beteghez... Én félreálltam s vártam a következőket, a leszámolást.

Ekkor a férj egyszerre felém fordult, mintha most ébredne tudatára jelenlétemnek, köszön, majd egyszerűen így szólt:

Kávék

kitünő fajok nagyválasztékban, szolid áron, valamint friss fűszerárak. Továbbá kitünő ízű asztali bor literje 36 krajcár, — Villányi siller literje 40 krajcár

Török és Nemesnél

Csapó-utca Brukner palota.

a lakpénznek a katonai tisztviselőkével való egyenlősítését, a családi pótlék életbeléptetését, a nyugdíj és özvegyi ellátás igazságosabb rendezését. De annál több joggal kell kérnünk a drágasági pótlékot, a hirtelen ránk szakadt veszedelemnek ezt az egyetlen elhárító eszközét.

Mély tisztelettel és teljes bizalommal fordulunk tehát Nagyméltóságodhoz, hogy addig is, míg a bölcs kormány törvényes lépésekkel, szociális intézményekkel, a közlekedés fejlesztésével, a termelés fokozásával, a vámrendszer módosításával megszüntetné vagy legalább enyhítené az országos drágaságot, kegyeskedjék nekünk ideiglenes segítséget nyújtani és drágasági pótlék kiutalásával bennünket és a ránk bízott nagy fontosságú állami érdekeket, közigazgatás, az igazságszolgáltatás, a tanítás szent érdekeit a romlástól megóvni.

Az állami tisztviselők országos egyesületének debreceni és hajdúvármegyei köre megbízásából.

Debrecenben, 1911. október hó 20-án.

Kazinczy Gábor, Dr. Kardos Albert,
elnök. titkár.

Jön az erőszak! Tisza előtérben. Az ellenzék tovább küzd.

A béketárgyalások véget értek, a tanácskozások sikertelenségét félhivatalosan is konstatálták. Most bonyolultabbá vált a politikai helyzet. A béketárgyalások felderítő hatása csak egy szélroham volt, amely egy percre nyílást vágott a sötét felhők között, a felhők azonban újult erővel csapódtak össze s azon a helyen, ahol egy percre áttűzött a remény napsugara, még sötétebbé vált a politika ég-boltja. Most már csak az optimista politikusok kecsgetetik magukat a béke reménységével, de azt is félve, vigyázva teszik, nehogy valaki megtudja titkukat.

A munkapárt kebelében minden előzetes törekvés nélkül egy nagy párt alakult, amely össze sem beszélve, meg sem egyezve, de belső szükségességéből ösztönözve, a meggyőződés erejével követeli a békét. Mert politikai tudatlanságra, vagy szándékos rossz akaratra vall az a kormánypárti követelés, hogy a békeakciót maga az ellenzék in-

— Uram... Köszönöm!

S a körülmények eléggé megmagyarázták, e szavak értelmét. Több hálát nem mutathatott az iránt, aki elcsábította a feleségét, de viszont ki sem hívhatta, meg sem ölthette azt aki megmentette a felesége életét. Egyszerűen kvitek voltunk. Egyéb jóvátevésekre nincs szükség.

Mint mondhattam volna? Ő volt a férj. A jog, a törvény mind az ő oldalán van. Köszöntem én is és távoztam. De nem vétkes módjára. Ugy váltunk el, mint két párbajfél, kik eleget téve a lovagiasság szabályainak, kibékülés nélkül válnak el. S érzem, hogy e dolgot semmi uton a többé a becsület szempontjából elő nem hívhatom. S én, aki szerelmemről a világ semmi hatalmáért le nem mondtam volna, az egyszerű becsület-szabályért lemondtam róla. Még aznap visszatartam Párisba.

Régen történt már. De ezután kerültem azt az asszonyt és nem is találkoztam többé vele. Pedig még ma is szeretem.

Jean Reibrach.

szenálta. Nem. A képviselőház elnöke látta a munkapárt békülésre kész többségét, látta az ellenzék békülő hajlandóságát is és ezért kezdte meg akcióját, melynek sikertelensége nem a Házelnökön, nem is az ellenzéken, hanem a Tisza hatása alatt álló miniszterelnökön mulott.

A kormány liberális tagjai kezdettől fogva elleneztek Tiszáék erőszakoskodó állásfoglalását s hogy ily sokára került a dolog kenyértörésre, annak tulajdonítható, hogy éppen ezek a liberális miniszterek tartották vissza a miniszterelnököt, nehogy Tisza karjaiba rohanjon. És hogy most a kenyértörésnél mégis engedtek, csak annak tudható be, hogy nyílt fellépésükkel nem akarták a kormányválságot siettetni.

A keddi ülés után a kombinációk egész serege rázúdult a politikai helyzetre. Ez a nagy bizonytalanságok idején rendesen így szokott történni. Beszélnek a házszabályok erőszakos kezeléséről, a Ház elnökségének megbuktatásáról, Tisza elnökségéről, a parallel ülésekről és hasonló medicinákról, melyekkel a kormány orvosai a helyzetet szánlni akarják.

A kormány álláspontja.

Egy befolyásos kormánypárti politikus a helyzetről a következőket mondotta:

— Nem árulok el titkot, ha bevallom, hogy a kormány keddi kommunikéje, melyben a tárgyalások sikertelenségét jelentette be, a munkapárt egy nagy részét jobban meglepte, mint az ellenzékét. Mert míg az ellenzék részéről kezdettől fogva bizonyos pesszimiztikus felfogás volt észlelhető, mi komolyan hittük, hogy a béke megteremtése lehetséges lesz. Mi nagyon csalódkozunk azon, hogy a kormány nem fogadja el az ellenzéknek azt az ajánlatát, hogy a költségvetést tárgyalják le s így kerüljék el az ex-lex fenyegető veszedelmét. Mert a bajokat egy erőszakos vágással úgy sem lehet orvosolni. Csak ideig-óráig tarthat az az állapot, melyet az erőszak fegyvereivel teremtettek. Már maga, az elnökválság is nagy megrázkódtatást jelent s ha Berzeviczy számára sikerülne is a visszavonulás aranyhidját megalkotni, a két alelnök csak addig maradna helyén, a míg a kormány erőszakosságát nem követelne tőlük.

Nem hiszem, hogy a parallel ülések terve sok eredménnyel járna, mert az ellenzék délután ugyanazt a komédiát folytathatná, ugyanugy szavaztathatna, mint délelőtt. Sajnos, ehhez házszabályaink alapján jogunk van, az ellen csak akkor tehetnénk, ha a házszabályokat másként magyaráznánk, mint amit a szavak apodiktice mondanak.

— Jólátokba bocsátkozni azonban még korai volna, mert egyelőre nem lehet tudni, hogy a kormány mire szánja magát. A kormány mögött, egy nagy többség áll, amely az elvi kérdésekben egységes és egységét csak helytelen politikával lehetne megdönteni. Ennél pedig okosabbnak tartom a kormányt.

A munkapárti politikus nyilatkozata élénk világot vet arra a kinos bizonytalanságra, amely a kormánypárt jobb érzesű részében tapasztalható. Ezzel szemben van a pártban egy fanatikus tábor, amely élén Tisza Istvan gróffal vak gyűlöletétől vezetve követeli az obstrukció letörését még az alkotmány flagrns megsértése árán is.

Az ellenzék tovább küzd.

A függetlenségi és 48-as párt egyik vezető tagja a következőkben informálta munkatársunkat:

— Ránk nézve egészen mindegy, hogy a kormány mire határozza el magát. Neki éppen olyan cselekvési szabadsága van, mint nekünk s ebben a szabadságában mi nem akadályozhatjuk meg. A kormány terve, mi pedig végezzük vele.

— A béke meghiusulását mi is ószintén sajnáljuk, de nem bánjuk, mert nem rajtunk mulott, hanem azokon, akik a Ház derék elnökét a békeakció megkezdésébe minden tárgyi alap nélkül belengrátták.

— Ami Tisza elnökségét illeti, nem hiszem, hogy ezt a fanatikus, de eszes politikust annyira elvakítsa az ellenzék iránt érzett gyűlölete, hogy behuny szemmel rohanjon a saját vesztébe. Mert, ha Tisza tényleg elfogadná az elnökséget, aligha tudná magát a házszabálysértésektől visszatartani. Őt a november 18-nak kireperálása kísérte az erre célzott aradi beszédeben is. Ha azonban ezt megkísérelné, az egész ellenzék erős falanxát látná maga előtt.

Azt hisszük, nem csalódkunk, ha a jövő hetet döntő időpontnak jósoljuk. A jövő héten mindenesetre nyilvánosságra jut a kormány terve és az ellenzék kontraakciója.

A hosszupályii mandátum.

Dr. Beöthy László ismét jelölt lesz.

A hosszupályii mandátum ügyében beadott petíciót, a kir. kuria tudvalevőleg elutasította. Beöthy László pedig kereskedelmi miniszterre történt kinevezése alkalmából lemondott a mandátumáról. A lemondást a képviselőház a kuria határozatától tette függővé, így most már semmi akadálya nincs az új választások kiírásának.

Értesülésünk szerint az új választás még november hónapban megtörténik. A kerületben már is megindult a kampány s a munkapártiak újból a Beöthy László jelöltsége mellett foglaltak állást, akit deputáció keres fel és kérni fogják, hogy újból fogadja el a jelöltséget, dr. Beöthy Lászlóhoz igen közel álló előkelőség kijelentette, hogy Beöthy nemcsak, hogy elfogadja a jelöltséget, de egyenesen ambicionálja. Mostani kerületéhez csak az esetben lenne hűtlen, ha a választók nem tisztelnék meg újból bizalmukkal.

Egyébként a kerület vezető férfiai már érintkeztek Miskolczy Ferenc dr. biharvármegyei főispánnal is, tehát a jövő héten meg lesz a zászlóbontás a kereskedelmi miniszter mellett.

Beöthy László hír szerint a jövő vasárnap legelső sorban is Hosszupályii községben mondja el programját, mely elé természetesen az egész kerület választó polgársága a legnagyobb érdeklődéssel néz.

„URANUS“

Raupach 5 felvonásos népdramája

A berlini népszínház művészeinek játékában

A Molnár és gyermeke.

2 felvonásban és 26 jelenetben.

Osztörtökön
Pénteken

Szombaton
Vasárnap

4 napig minden előadásban látható.

Első előadás 5 órakor.
Utolsó előadás 10 órakor.
Rendes helyárak.
Bérletjegyek érvényesek.

Azonkívül válogatott új műsor!

Koncz Fózsef fest és vegyileg tisztít
mindennemű
ruhát kifogástalanul

Debrecen
Gyár és főútlek: Arany János-utca 10.
Fiók üzletek: Bathányi-utca 2. Vár-utca 3.
Telefon 701. sz.

megaludt vértörmelékeket a mellkasból eltávolíthatják. Ez sikerült is, minek következtében a láza megszűnt. Most már tehát túl van a veszélyen.

Városháza.

Eskü. Az új közigazgatási gyakornok, dr. Balla Bertalan a csütörtöki tanácsülésen tette le a hivatali esküt. A rendőrséghez osztották be.

Megszűnt állatbetegségek. A ragadós száj- és körömfájás az V. és a lépfene az I. állategészségügyi körzetben megszűnt. Mindkét körzetet feloldotta a hatóság a sár alul.

Eskütétel. A városi tanács csütörtöki ülésén tette le a hivatalos esküt dr. Kenézy Gyula, a kit a főispán ideiglenes minőségben a nyugdíjazás folytán megüresedett közpórházi igazgatófőorvosi állásra kinevezett, míg azt véglegesen be nem töltheti. Kenézy Gyula már át is vette a közpórház vezetését.

Szabó Kálmán tanácsnok felgyógyulása. Szabó Kálmán tanácsnok, a ki baleset folytán még a nyáron lábát törte, teljesen felépült, sőt már részt vett a csütörtöki tanácsülésen is.

Intézkedések a fősorozásra.

Marad a rendes létszám.

Az ujonclétszám emelésének küszöbén kétszeres érdekléssel bír a honvédelmi kormány azon rendelete, melyet az 1912. évi fősorozás ügyében a törvényhatóságokhoz intézett. Az ujonclétszám fölemelésére vonatkozólag a rendelet intézkedést nem tartalmaz, de arra nincs is semmi szükség, mert több katonát ezután se fognak sorozni, csupán a besorozottakat fogják más-ként beosztani. A legröszszabbul járnak a póttartalékosok, akik eddig csak 8 hetet szolgáltak; ezentúl két esztendő fognak szolgálni, mert a mostani póttartalékból fog kitelni a rendes és a fölemelt ujonclétszám közötti többlet. Ha a parlament megszavazná a katonai javaslatokat, akkor a többlet, a már besorozott legénységéből telnek ki, akiket a póttartalék javára vagy létszám fölött soroztak.

E rendelettel kapcsolatban a városi tanács megtette a fősorozásra a szükséges intézkedéseket. A tanács az értesítéseket 10.000 példányban kinyomatja és a házakhoz — még a kertsekben és a tanyákon is — széthordatja. A sorsuzást január 19-én, 9 órára tűzték ki a városháza nagytermébe. Utasították az ügyosztályt, hogy a sorozóbizottság működési tervét mielőbb készítse el, hogy azt a jövő hó első napjaiban felküldhessék a honvédelmi miniszterhez.

A tanács a legközelebbi, rendes

közgyűlés elé javaslatot terjeszt, hogy a sorozó bizottság polgári elnökét, a bizalmi férfiakat és a polgári orvosokat küldje ki, a polgármestert pedig hatalmazza föl, hogy a megbízottak helyett akadályoztatásuk esetén másokat küldhessen ki, illetőleg őket másokkal helyettesíthesse. A tanács a fősorozásra vonatkozólag az alábbi felhívást fogja kibocsájtani:

„A honvédelmi miniszter 1911. évi 108.000 számú körrendeletével a hadkötelesek összeírását elrendelte. Felhívja ennek alapján a városi tanács az 1911. évben sor alá kerülő 1891., 1890. és 1889. évben, bármely községben született, valamint a magasabb korosztályhoz tartozó azon állításköteleseket, akik állítási kötelezettségüknek még éppen nem, vagy nem véglegesen tettek eleget, hogy a folyó évi november havában — személyazonosságukat igazoló okmányaikkal (keresztlevél, lecke-könyv, munka, vagy cselédkönyv, illetőségi bizonyítvány stb.) — a város katonai és illetőségi ügyosztályánál (városház, emelet 18., 19. számú szoba) annyival inkább jelentkezzenek, mivel a honvédelmi miniszter körrendeletével a hadköteleseknek házról-házra leendő nyomozása rendeltetvével, a nyomozáskor feltalándó és az előirt jelentkezést elmulasztottak hadszökevényeknek fognak tekintetni s a törvény szigorával bünttetnek.

Felhívja ennél fogva a városi tanács a szülőket, keresztiszülőket, háztulajdonosokat, lakásadókat és szolgálatadó gazdákat, hogy ha a fentebb említett években született fiaik, keresztfiaik, lakóik vagy alkalmazottaik vannak, azokat az azonnali jelentkezésre figyelmeztessék, illetve módot és alkalmat nyujtsanak neki arra, hogy jelentkezési kötelezettségüknek eleget tessenek.

Figyelmezteti továbbá a városi tanács a szülőket, illetve a hadköteleseket, hogy akik egyévi önkéntesi, papi, tanítói, öröklött mezőgazdaság birtokosi, családfentartói vagy tartós szabadságolás iránti igényeiket óhajtják érvényesíteni, az eziránti kérvényüket már most, legkésőbb pedig 1911. évi február hó végéig a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál nyujtsák be, mert ha ennek kellő időben eleget nem tesznek, a késedelemből származó elutasítás kárait maguknak tulajdonít-hatják.

A debreceni illetőségű 1891. évi születésű hadkötelesek részére a sorsuzás 1911. évi január hó 19-én, délelőtt 9 órakor fog a városháza nagytermében nyilvánosan megtartani, melyhez a városi tanács ezen évfolyambeli hadköteleseket oly értesítéssel hívja meg, hogy akik a sorsuzásnál meg nem jelennek, azok neveit a sorsuzásnál közreműködő egyik városi bizottsági tag fogja kihuzni.

Azon idegen illetőségű állításkötelesek, akik városunkban állandó foglalkozással bírnak s itt óhajtják magukat soroztatni — felhívjuk, hogy jelentkezésük alkalmával koronás okmánybélyeg, esetleg szegénységi bizonyítvány felmutatása mellett ezen óhajukat szóbelileg a katonai és illetőségi ügyosztályánál jelentsék be.

Végül felhívja a városi tanács az 1891. és 1892-ik években városunkban és ennek határterületein született népfelkelőköt-lezettségben álló ifjakat, hogy személyazonosságukat igazoló okmányaikkal a vá-

rosi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál (városház, emelet 17.) november, de legkésőbb december hó végéig mulhatatlanul jelentkezzenek.

Eddig a félezer, debreceni állításköteles közül még 310 nem jelentkezett. Nem is tőri úgy a legénység magát a gyöngyölet után.

Új utcanyitás.

Ajánlat a városnak.

Lovász János és dr. Kölcsey Sándor ajánlatot tettek a városnak, hogy a város az új utcát, mely most csak zug és zsákutca, nyissa meg olyképpen, hogy vegye meg a zsákutca folytatását képező Vörösmarty-utca 6. szám alatti házastelket és azon keresztül nyissa ki az utcát. Az ajánlattevőknek opciójuk van a Vörösmarty-utca 6. sz. házastelkekre és ezt hajlandók a városra ruházni. Így a város 100.000 koronáért venné meg a telket és az értékelkedési illetéket kivethetné az érdekelt tulajdonosokra.

Hosszas vita támadt az ajánlat felett. A vélemények nagyon is szétágaztak, végül is úgy határoztak, hogy az előadó Vargha Elemér dr. tanácsnok tárgyaljon az ajánlattevőkkel, akik 55 négszögölet adnak a nyitandó új utcához, viszont a város 131 négszögölet csatol a telkükhöz, mely most olyan alakú, hogy kellőképp fel sem használható, az új utcanyitással azonban két, szép, egymással szemben álló, csinos telekké formálódna.

Többen azon a nézetben voltak, hogy a Zsák-utca kinyitása az érdekelt telektulajdonosok érdeke, mert hiszen a Zsák-utca dugott telkük értéke nagyot emelkedik, ha az új utca közlekedési vonal lesz. Viszont az új utca kinyitása a 100.000 koronáért megvásárlandó telk árán felül jóval többbe kerülne a városnak, mert az utcát csatornázni és vízvezetékkel, járdával, burkolattal, közvilágítással kellene ellátni, a mi tekintélyes összeget képvisel. Ezzel szemben a város csak a telekértékesedési járulék révén kapna sovány kárpótlást.

Volt olyan vélemény is, hogy minden utcanyitás a város közönségének érdeke és mikor a magánérdek is segítségére jön a közérdeknek, nem szabad elmulasztani a jó alkalmat.

Bizonyos, hogy az utcanyitásból, még ha zsákutca maradna is, a folyamodóknak csak hasznuk lenne, mert mostani, szabálytalan telkük két csinos, szabályos telekre osztatnék, sőt 76 négszögöllel nagyobbodnék, már pedig ez a terület megér legalább is 20.000 koronát, ha többet nem. A városi tanács most oly irányban tárgyal az ajánlattevőkkel, hogy a Vörösmarty-utca 6. sz. ház vételárához hozzájárulnak-e annyival, a mennyi a 76 négszögöl után esik?

Automobilt kikölcsönöz

kirándulásokra, városi kocsizásra lakadalmakra távutazásra az

Automobil képviselőt Piac-utca 83.

Telefon 567.

Csodákat beszélnek arról

hogy milyen olcsón lehet most

Gerő Ernő férfi, fiu, és gyermekruha áruházában vásárolni

Debrecen, Piac-utca 41. szám.

Hortobágy hasznosítás.

Az örökös vajudás.

Kubik Gyula ajánlata.

Debrecen régi tengeri kigyója a Hortobágy-hasznosítás kérdése, melyet a jószágtenyésztésre való figyelemmel kell megoldani: t. i. a Hortobágy nagy része, mely szántásra-vetésre egy sem alkalmas, legelőnek maradjon. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha a fentmaradó 30.000 holdat öntöző csatornákkal hálózják be, hogy hat hónapon át mindig találjon rajta eleséget a jószág.

Az öntözés céljaira már 3000 holdat és félmillió koronát ajánlott fel a város a földmívelésügyi kormányának. Már a szerződéstervezet is elkészült, amikor Kubik Gyula fővárosi magánmérnök ajánlata folytán, a már kész szerződést félretették és most Kubik Gyulával kezdenek tárgyalást, akinek ajánlata azonban csak tetszetős tanulmány, de nem számol a tényekkel. Így pl. pusztán e terv alapján nem lehetne összehozni 8 millió tőkével részvénytársaságot, a házikézelés pedig nem válna be.

Csütörtökön délután 3 órakor tartott ülést a Hortobágy-hasznosítás ügyében kiküldött bizottság, melyről alábbi tudósításunk számol be:

Az ülésen Kovács József polgármester elnöke alatt jelen voltak: Dr. Magoss György tiszti főügyész, Medgyaszay Miklós és dr. K. Tóth Mihály tanácsnokok, Aczél Géza főmérnök, Jármay Tamás, a kulturterméki hivatal vezetője, Márk Endre, Jánosi Zoltán, Szentesi János, Kertész Imre, dr. Vásáry István aljegyző.

Az ülés egyetlen tárgya Kubik Gyula mérnöknek a Hortobágy-hasznosításra vonatkozó terve volt nagyszabású öntöző mű létesítésével. A terveket már annak idején ösmertettük.

Márk Endre felvilágosítást kér Kubik Gyula személyére vonatkozólag. Aczél Géza kijelenti, hogy Kubik a legképzettebb magánmérnökök egyike, akiben bízni lehet. Hasonlóképp nyilatkozott róla a polgármester is.

Márk Endre szeretné, ha a kulturterméknökség öntöző csatorna-tervét a Kubik Gyula ajánlatával egyesítenék.

Jánosi Zoltán szerint a Hortobágy-kérdés megoldása a mostani nemzedék feladata. A pótlódó évről-évre növekszik, tehát a közszükségletek fedezéséről gondoskodni kell. Két terv is van: öntöző csatornák építésével fokozni a Hortobágy termőképességét, a másik a Kubik-féle terv. Meg lehet oldani a kérdést házi kezelésben is, még pedig úgy, hogy 12.500 holdat szántás-vetésre használnának, 30.000 hold pedig maradna legelőnek. Maga is számításokat tett és úgy látja, hogy a Kubik-féle ajánlat reális. Miért adja oda a hasznót a város idegennek, mikor azt megtarthatja magának, ha a hasznosítást maga viszi keresztül. A szántás-vetésre kihalásig 10.000 holdért 400.000 korona évi bért megkaphatna. Sőt még ennél többet is, a megmaradó 30.000 holdas legelőt a Kubik-féle terv alapján lehetne értékesíteni.

Szentesi János régen tudja, hogy a papiros nagyon türelmes, minden elfér rajta. Nem tartja helyesnek a Kubik-féle számításokat. Ha a Hortobágyból 12.000 holdat elvesznek, a többi csupa rosz föld, azon ugyan sohasem fognak kaszálni. Nem ellenzi maga sem a hasznosítást, de kívánja, hogy előbb tegyenek kísérletet az öntözéssel és a már

felajánlott 3000 holdon létesítsék az öntöző csatornákat.

Medgyaszay Miklós a Jánosi nézetén van; ő a Kubik-féle tervet a várossal kívánja megoldani; éppen ezért helyesnek tartaná, ha meghívnák Kubikot, tárgyalnának vele és ő maga valósítaná meg a saját tervét.

Szentesi János előbb a földmívelésügyi miniszterrel tárgyalná le a 3000 holdas próba-öntözést, mert ez csak félmillióba kerül, míg a Kubik-féle terv megvalósítása 8 millióba.

Aczél Géza szerint legelőszőr a kísérleti telepet kell megcsinálni. Azt szeretné, ha a Hortobágy minden haszna a várost illelné. Ilyen nagy műszaki vállalatot a mostani műszaki szervezettel megoldani nem lehet. Ezért inkább magánvállalkozás útján kell a kérdést megoldani. A város biztosíthatja szerződésben a jogait, esetleg a megváltást. Javasolja, hogy tárgyaljanak Kubikkal.

Szentesi János látta Mezöhegyesen az öntözést, de az eredményt nem nagyon dicsérte, az igazgató, pedig ott nem szíkeszt, hanem első osztályú földet öntöztet.

Jánosi Zoltán hozzájárul a főmérnök véleményéhez. Nem fél a házikézeléstől, hiszen meg lehet találni nyerni Kubik Gyulát is. Ma már a Hortobágy-kérdés a városnak a körmére égett, meg kell oldani; kitérésnek értelme nincsen. Így is sokat veszített már a város a késlekedéssel. Az ő számításai szerint, még ha 8 millióba kerülne is az öntöző-csatornák, az évi 400.000 korona amortizáció mellett is 720.000 K hasznót hozna a Hortobágy a városnak. Erre a jövedelemre szüksége is van.

Szentesi János lehetetlenül magasnak tartja a Kubik-féle terv legelőbéreit. Annyit nem tud megfizetni a debreceni gazda. Kiszámítja, hogy a két éves üszőnek éppen kétszeres ára lenne. Így nem lehet ám megszüntetni a husdrágaságot.

Márk Endre megnyugtatta az előtte szólót, hogy az értékek folyton emelkednek és ez természetes folyamat. A házak és földek értéke is megsokszorozódott, de megsokszorozódott a jövedelmük is.

Jánosi Zoltán figyelmezteti Szentesit, hogy folytonos személyeskedésével árt még a gazdák ügyének is.

Jármay Tamás szerint a Kubik-féle tervnek vannak jó, de gyöngye oldalai is, amelyek majd kitűnnek a tárgyalás során. Az öntözés ügyében folytatni lehet a tárgyalásokat, de ez a terv a Kubikkal nem egyesíthető. Sokat gondolkozott már a kérdés megoldásán; úgy is megoldható lenne ez, hogy a Hortobágyot vegye berbe a debreceni gazdaközönység, törje fel és fizessen haszonbért.

Az elnök összegezte a tárgyalás anyagát. Amia 3000 hold öntözését illeti, nem látja lehetetlennek, hogy a 3000 hold öntözése a Kubik-féle tervvel parallel oldásuk meg.

Magoss György úgy látja, hogy a Hortobágy-hasznosítás ügye csak az öntözéssel oldható meg. Feltétlenül a házikézelés mellett van, mert se angol, se belga pénzcsoport nem jön ide a mi szép szemünkért.

Jármay Tamás kijelenti, hogy az öntözés trágyázás nélkül mit sem ér, mert kiéli a földet. Ugy gondolja ő a 12.000 hold feltörését, hogy a bérlők bizonyos mennyiségű trágyát kötelesek kihordani a legelőre.

Végül úgy határoztak, hogy Kubik Gyulát meghívják és vele tárgyalni fognak a Hortobágy-hasznosítás ügyében. Jánosi Zoltán még arra kérte az elnököt, hogy a hasznosítás ügyét lehetőleg szorgalmazza, mire az ülés 6 órakor véget ért.

**Mindenféle nyomtatványt
olósón és izlésesen készít a Deb-
receni Ujság nyomdája.**

Az új bérpalota.

Kiadták a munkát.

Döntés az ajánlatok felett.

Az új, városi bérpalota (Piac-utca 26. és 28.) építésére beérkezett ajánlatok felett, a főmérnök javaslata alapján, csütörtökön döntött a városi tanács. A 42 pályázatból az összes munkákra nem érkezett ajánlat. Az egyes csoportokra az alábbi vállalkozók ajánlatait fogadták el:

1. Föld, elhelyező és kőmives munka: nagymagyaralföldi r.-t. 345,348 K 50;
 2. burkoló munka: nagymagyaralföldi r.-t. 54,899 K 90;
 3. kőfaragó munka: Lukács Vilmos és testvére 17,521 K;
 4. vasszerkezetek: Juhász István 44,245 kor. 30;
 5. ácsmunka: Kallós és Koch (Bpest) 31,986 K 90; de ha ez nem vállalná, akkor a hozzá legközelebb álló ajánlat, a nagymagyaralföldi r.-t. 35,871 K 80;
 6. tetőfedő munka: Kubinyi Lajos 12,775 K 60;
 7. bádigos munka: Friedmann Samu 32,094 K 90;
 8. asztalos munka: Dorsch Hugó 43,294 kor. 15;
 9. padlózat: Kubinyi Lajos 37,869 K 50 fillér;
 10. lakatos munka: Weisz Ede 11,741 kor. 50;
 11. mázó munka: Barta Gergely 7237 kor. 20;
 12. üvegezés: Lánai Sándor 9126 K 30;
 13. szobafestés: Thieszen H. 8945 K 40;
 14. szobrászmunka: nagymagyaralföldi r.-t. 3472 K 10;
 15. vízvezeték és csatornázás: Fekete Ödön 56,688 K 62;
 16. központi fűtés: Bründl János (Buda-pest) 104,758 K;
 17. melegvízfejlesztő: Bründl János 13,092 K 26;
 18. szemétdobó: Fekete Ödön 4253 kor. 34;
 19. porszívó készülék; magyar vacuum r.-t. (Bpest) 9674 K 96 fillérral.
- Elhatározta a tanács, hogy új pályázatot hirdet a vasvázás kirakatokra, a felvonó (lift) gépekre és a vasbeton munkára. A két utóbbira nem érkezett ajánlat. Az eddig biztosított munka megközelíti a milliót. A debreceni vállalkozók dicséretére szolgál, hogy a munkacsoportok tulnyomó részét a maguk számára biztosították.

Színház.

Ma, Pénteken, nov. 3-án színpadra kerül:

Három feleség, operett.

A) bérl.

H E T I M Ū S O R:

Szombaton: Három feleség, operett. B) bérl.
Vasárnap délután: Millió, bohózat.

Este: Három feleség, operett.

IV. László. Fekete-táblás ház volt szerdán este. A IV. László című történelmi dráma került színpadra, amelynek címszerepét Thury Elemérnek rekedten kellett végigjátszania. Ez a kellemetlen hír fogadta a közönséget a foyerben, amelyet aztán a színpadon még tetőztek bőven. Konstatálnunk kell, hogy egyedül Thury Elemér lett volna, aki feladatát meglegedésre töltheti be s annyival inkább sajnálhatjuk az indiszpozícióját. Az új hősnő ez alkalommal sem elégitette ki játékával az igényeket s a többiek sem nagyon ambicionáltak szerepüket. Szerencsére IV. vagy Kun Lászlót hamarosan — fél tíz után — kivégezték s ezzel vége is volt a darabnak, amelynél csak az előadás volt szomorubb és siralmasabb. Dobsa Lajos drámájának különben ma már csak az az érdeme lehet — ami a direktio figyelmét feléje terelhette — hogy nem igen kell érte tanyatemet fizetni.

Három feleség. Alig vagyunk még túl az új ciklus mézeshetein, már is beszámolhatunk arról a keserű tapasztalatról, hogy az igazgatóság minden törekvése oda irányul: a felemelt, a drága helyárok mellett a legolcsóbb műsort adni. A maradékdarabok gazdag tárházából legutóbb Lehár Ferencnek a Népszínház—Vigoperával együtt megbukott operettjét: a Három feleséget rántották elő s tegnap este be is mutatták. A jutányosan beszerzett 3—4 éves ujdonságot Debrecenben sem mentette meg a Lehár vignettája, mert egyáltalában nem tetszett. Nem is csodálhatjuk, hogy az unalmas, ötletelen szöveg nem tudta inspirálni Lehárt, aki legtöbbször csak szürke melódiákat fűzött a lapos librettóhoz. Az előadás kiváló sikerrel segítette elő a darab elparentálását. Készületlen, szintelen, slendrián volt. A szereplőkön meglátszott, hogy nem ambicionálják a feladatukat. A kiállítás is szegényes, kopott volt. A debreceni félszázados színház üszletét is viszontláthattuk egy kaszárnának mázolván. Ime így — ledegredálják! A közönség mintha csak megérezte volna, hogy egy hulla-szagu premiére temetéséhez hívják asszisztálni, nem töltötte meg a nézőteret s azok egy része is, akik megkockáztatták a színházba menetet, már a második felvonás után eltávoztak. Ezzel nyilvánvalóvá tette a direkciónak, hogy ismét a régi rendszer lejtőjére lépett. A közel múlt nem volt elég tanulságos. Csak haladni ezen — lefelé!

Három feleség. Ma este kerül színre másodszor Lehár Ferenc operettje, a Három feleség. Az operettet az igazgatóság egymásután négyszer tüzte ki műsorára.

Bemutató a Bonbonnierben. A legizgatottabb premierek otthona ma már a Szilassy és Horváth Bonbonnierje; egy-egy új műsort nagy érdeklődés előz meg, a mi nem csoda, mert hiszen a világvárosok legszenzációsabb műsorainak legjavát válogatja össze az igazgatóság. Hogy milyen frappáns ügyességgel állította össze a legvonzóbb és legelőkelőbb attrakciókból és kabarészámokból a Bonbonnier műsorát, arra példa a novemberi műsor, melyet szerdán este mutattak be. Ennek a műsornak annyi érdekessége van, hogy mindennap zsúfolt nézőtér várja az előadást. Ottó és Lola Tate szenzációs sikert arattak és minden percben bámulatba ejtették a közönséget. Az apache pár frappáns sikerrel debütált, valamint Csobay Zsófi, a Royal orfeum primadonnája. Horváth Kálmán három dalát zajos siker kísérte.

Taifun. Lengyel Menyhért színművét Zilahy igazgató feleleveníti és a jövő hét műsorára kitűzte.

Molnár és gyermeke. Raupach, általánosan ismert szomorú játéka, elsőrendű előadásban került bemutatásra tegnap — az Uranusban. A pompásan sikerült felvételt, a berlini népszínház művészek játékában örökítette meg egy berlini film-gyár. A kép sikeréhez nagyban hozzájárul az a körülmény is, hogy igen sok jelenetét a szabad természetben játszották le. A molnár és gyermeke óriási hatást keltett a közönség körében, mely minden előadásban színi megtöltötte az Uranus színházat. Ez a pompás kép ma is minden előadásban látható a következő ujdonságokkal: 1. A hinduk. Szt. városa. (Helyszíni felvétel.) — 2. Lemke, mint kifutó. (Bohózat.) — 3. A szélhámos. (Detektív dráma.) Egy uri gonosztevőkből álló szövetség élén egy báró áll, aki társaival a legelőkelőbb embereket fosztogatja. Egy detektív azonban leleplezi a bárót és palotájából a börtön falai mögé juttatja. — 4. Fregoli kisasszony. (Amerikai bohózat. Withograph felvétel.) — 5. A molnár és gyermeke, vagy a lelkek vándorlása karácsony éjszakáján. Raupach népdramája 2 felvonás 26 jelenetben. Előadva: a berlini színház művészei által. Előadás kezdete este

pont 5 órakor. Utolsó előadás 10 órától. Rendes helyárok. Bérletjegy érvényes. Kedvezményes áru jegyek az 5 órás előadáshoz érvényesek mindennap.

A Zenekedvelők Körének hangversenye.

November hó 8-án.

Mint évek óta, az idén is a Zenekedvelők Köre nyitja meg a hangversenyek sorozatát. A Kör első hangversenye november hó 8-án, este 8 órakor lesz a Bika szálló disztermében és azon fel fognak lépni Jac. van Kempen, a hirneves hollandiai mesterdalnok és Henri Vilhelmus, a kiváló hollandiai zongoraművész s zeneszerző.

Jac. van Kempen a következő dalokat énekli: Schubert: Nähe des Beliebten, Trockne Blumen, Du bist die Ruh, Frühlingsglaube. Brahms: Feldeinsamkeit, Erinnerung Mainacht, Botschaft. Henri Vilhelmus: Schliesse mir die Augen beide, Pierette. Liszt: O'quand je dors. Ohaminade: Viatique.

Henri Vilhelmus pedig a következő darabokat játsza zongorán: Schubert: Impromptu, G-dur és Erlkönig (Rilhelmus-féle feldolgozás). Paderewsky: Thème Varié, első bemutatás. Chopin: Nokturne. Chopin—Busoni: Polonaise, As dur.

E tényes műsor a kiváló művészek előadásában kétségkívül elsőrangú művelzetet fog nyújtani közönségünknek. Tagul még e hét folyamán jelentkezhetni a titkári hivatalban, Piac-u. 49.

Egy kis leány halála.

A forró víz áldozata.

A Kölcsei-utcai 10. számú házban lakik Kükli Sándor. Afféle kocsis ember, aki egész nap nincs odahaza, csak éppen késő este térhet haza családjához. Felesége is, mint más szegénysorban levő asszony, egész nap el van látva bőven munkával, úgy, hogy igen kevés időt tud fordítani kis családjá gondozására.

Kükli Sándor 31-én reggel is elment hazulról. Szokása szerint össze is csókolgatta négy éves kis leánykáját, a pötytöm kis Margitot, nem is sejtette, hogy sohasem fogja többé életben látni.

Délután Kükliné házi munkákkal volt elfoglalva. A tüzhelyen egy fazék viz melegedett, a kis Kükli Margit pedig ott forgolódott a tűz körül. Egy őrizetlen pillanatban a vizet magára rántotta. Édes anyja csak borzalmas sikoltására riadt fel s akkor látta, hogy az egész fazék forró víz a leánykára ömlött. Kétségbeesésében minden segítséget megpróbált, de hiába. A gyermek éjféltájban óriási kínok között kiszenvedett.

A rendőrség természetesen megindította a vizsgálatot és kihallgatták úgy Kükli Sándort, mint feleségét is. Az iratokat áttették a királyi ügyészségre.

A piros bugyelláris

Rablás egy korcsmában.

Egyik külvárosi mulatóhelyen tegnap virradóra vakmerő rablás történt. Egyedül mulatott a korcsmában Balogh ondódi kerülő. Jóféle karcoson kezdte. Majd mikor — ahogy mondani szokták — a fületöve melegedni kezdett, maga mellé rendelte a korcsmában settenkedő cigányprimást. Régi, jó magyar nótákkal kedveskedett a „nagyságos” erdő-örnek, a szívébe markolt a vonójával, amikor

ráhuzta, hogy kidőlt az a bizonyos mandulafa, hernyótte megdézsmált termésével együtt.

És a primási muzsikára lassankint odaszírozott a kontrás, majd a brugós, azután a cimbalmos, meg a klarinétos, szóval a banda teljes volt. A karcosos üvegek is mind sürrüben kerültek az asztalra. Éppen a száz itce bor, meg a száz szál gyertya kezdetű nóta került műsorra, amikor Balogh István uram, dacára a száz szál gyertyának — elszundikált.

Közben a villanyos körte is elaludt és nem maradt a vendéglőben más, csak a mulató vendég. Ahogy odaszívódtak az asztalához, éppen úgy el is tűntek onnét. Előbb a primás, aztán a kontrás, a brugós, a cimbalmos, meg a klarinétos. És eltűnt velük együtt a Balogh István zsebéből egy piros bugyelláris, mely állítólag, úgy hozzávetőleg legalább is 20—22 korona készpénzt és néhány értéket tartalmazott.

A megkárosított vendég, amikor fizetésre került a sor, hiába kereste koronáit. Egyenesen a rendőrséghez ment és panaszt emelt a magyar dal ismeretlen művelői ellen, akik a rendőrség alapos gyanuja szerint üres idejökben a vályogvetés művészetével foglalkoznak. A vizsgálat folyamatban van.

Debreceni kártyavárak.

A munkáskatasztrófa okai.

A Nyilas-telepen kedden délután történt munkáskatasztrófa ügyében a csendőrség erélyes nyomozást indított meg. Szükség is volt erre, mert az első jelek is arra vallottak, hogy itt könnyelműségről van szó. Mint értesülünk, ezt a megtartott helyszíni szemle és a vizsgálat meg is állapította.

Egy üzleti spekuláció követelt ott emberáldozatot. Két egyén összevásárolt a Nyilas-telepen nyolc telket azzal a tervvel, hogy rá munkáslakásokat építenek s aztán hamarosan tudnak rajtok.

Hozzá is kezdettek az építkezésekhez. Nyereségre akartak dolgozni, tehát a legolcsóbb anyagot szereztek be és használták fel. Gyorsan össze is ütötték az épületeket.

Valóságos kártyavárak emelkedtek ott sorban a Nyilas-telepen, a melyek önmaguktól is könnyen összeomolhattak volna. És ez be is következett az egyiknél: mikor az alást elhordták a tüzfal mellől, az ledült s Szilágyi István munkást halálra sújtotta, testvérét, Gergelyt is csaknem életveszélyesen összeroncsolta. Még mindig kétes, hogy meg lehet-e menteni.

Beigazolódott, hogy a tüzfal nyers vályogból készült, azok is csak lazán voltak egymásra hányva, úgy, hogy kézzel is ki lehetett azokat mozdítani. Nyilvánvaló tehát, hogy itt gondatlanság forog fenn.

Tudomásunkra jutott, hogy Lefkovic Vilmos, a szocialistapárt titkára tegnap felkereste Rostás István rendőrfőkapitányt s kérdést intézett hozzá, hogy mit hajlandó a hatóság tenni, hogy jövőben hasonló esetek elő ne fordulhassanak? A jelen körülmények között, azt hisszük, nem Rostás István rendőrfőkapitány illetékes a beavatkozásra, mivel a szerencsétlenség külterületen történt, a mi a csendőrség hatáskörébe tartozik, de a magunk részéről is szükségesnek tartjuk, hogy úgy a városban, mint azonkívül, erélyes ellenőrzés alá vegyék az építkezéseket s akadályozzák meg az ilyen kártyavárak felállítását, a melyek egyenesen közveszélyesek s véráldozatokat kívánnak.

Gyönyörű ékszerek,

pontos órák, ezüstművek és disztárgyak legszolidabb kiszolgálásban

Sándor Árminnál

Debrecen, Piac-u. 41.
Dréher sörösarnok mellett. 1649

Kirneves legjobbnak ösmert Kobrak cipőkből

változatos kirakatkiállítás látható!

Hermann **KOBRAK** cipők raktárába
Jenő **Piac-u. 42.**

Tessék megnézni!

Női és férfi "Kobrak" cipők 11 K-tól feljebb minden árban!	Kobrak őszi cipő ujdonságok- óriási választékban!	Az üzlet nyitva este 9 óráig! Szabott olcsó árak!
---	--	--

Ujdonságok.

* **Fráter Erzsi ünneplése.** A debreceni jótékony nőegylet november hó ötödikén d. e. 11 órakor, a városháza dísztermében diszközgyűlést tart. Egyetlen tárgya lesz. A koronás aranyéremkereszt átadása Fráter Erzsébet elnöknek, kit a közjótékonyterén szerzett érdemei előismeréséül, öfelsége, 1911. augusztus 10-én kelt legfelsőbb elhatározásával kitüntetett. Az érdeklődő közönséget szívesen látja az ünneplésen a nőegylet vezetősége.

* **A Debreceni Vivóklub köréből.** A „vén fiúk” szakosztálya f. hó harmadikától kezdődőleg hetenként hétfőn és pénteken d. u. 6—7 órákban tart gyakorlatot.

* **Bimbóhullás.** A szülői fájdalom legmelyebb érzetével tudatjuk, hogy forrón szeretett egyetlen kis leánykánk: Teruska, f. hó 1-én, életének 14-ik havában, 3 órai kínos szenvedés után angyal társaihoz költözött. Temetése ma délután lesz, a Késes-utca 26. sz. gyászháztól. Mely végtisztességtételére rokonainak és jó ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Kiss Gábor és neje.

* **Oláh Gábor Cirkvenicában.** Oláh Gáborról a minap riasztó híreket hoztak a helybeli és fővárosi lapok, amelyekben minden esetre volt egy kevés tulzás. Oláh Gábor kétségtelenül beteg, idegessége nagyon megcsökkentette testi erejét, de tulajdonkép feltétlen nyugalom és hosszabb ideig tartó pihenés mindent jóvá tehet. Nyugalmat és pihenést keresni ment a költő a tengerpartra, Cirkvenicába, ahová barátja Madai Pál reáliskolai tanár kísérte el és ahonnan kedvező tudósítások érkeznek a családhoz és az ismerősökhöz. Reméljük is, hogy az enyhe éghajlat, a fenséges tenger csakhamar megszabadítja gyötrő idegességétől és testileg-lelkileg egészséges embert csinál a még oly fiatal és a még oly sokra hivatott költőből.

* **Katonák esküje.** Az október 1-én bevonult újoncok és póttartalékosok, szerdán reggel tették le az ünnepélyes katonai esküt. Előbb tábori mise volt, aztán magyar és német nyelven beszédet intéztek hozzájuk, végül a kibontott lobogó alatt felekkették őket. A helyőrség legénységének tegnap egész nap kimenőjük volt.

* **Elfogták a szökött katonát.** Megírtuk, hogy Müller József, a 61-ik gyalogezred közvétele megszökött ezredétől. A szökött katona gyalog ment Pocsajig és ott a tyukketrecben hált. Pénze teljesen elfogyott s már éhségét nem tudta csillapítani s végszükségében önként jelentkezett a pocsaji csendőrségnél. Azt adta elő, hogy ő szeptemberben önként állott be katonának Temesváron. Versei fiú és nem akar más helyen szolgálni. Ennek dacára mégis Debrecenbe tették át, amit ő nem tudott elviselni. A hon-

vágy vitte a szökésre és büszkén jelentette ki: — *Ha vissza nem tesznek Temesvárra, újból megszököm.*

Kérdezték tőle, hogy miért huzódik egy Debrecenből. Azt felelte rá:

— *Utálok a homokot.*

A szökött katonát a pocsaji csendőrszervező hozta át Debrecenbe és átadta a 61-ik gyalogezred parancsnokságának. Nagyobb büntetésben nem igen lesz része, mert a szegény sváb fiú a katonai esküt még nem tette le.

* **Halottak napja, halottak nélkül.** Az anyakönyvi hivatal tanunk reá, hogy vajmi ritkán mulik el nap anélkül, hogy halálesetet egyáltalán ne jelentsenek be. Az anyakönyvi hivatal fennállása óta, a tisztviselők bizonyítása szerint még mindössze három ilyen szerencsés nap fordult elő. És most következett a negyedik. Éppen a szomorúság, az emlékezés, halottak napján. Kivilágitották a sirokat, a közönség zárandokolt ki a temetőbe és Debrecen városában éppen ezen a napon nem volt egyetlen halott sem!

* **Bajnoki footballmérkőzés.** A debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Sport Egyesületének kitűnő formában levő csapata vasárnap délután 3 órakor tartja bajnoki mérkőzését a Debreceni Munkás Testelő egyesülettel. A bajnoki mérkőzést megelőzőleg a Kisvárdai Athletikai Club a K. A. S. E. második csapatával barátságos mérkőzést játszik fél 2 órai kezdettel.

* **Elütötték a lovak.** A Hatvan-utca végén levő vasuti sorompónál súlyos szerencsétlenség történt szerdán délután. Varga Ferencné 38 éves asszony 6 éves Róza nevű leányával át akart haladni az átjárón, egy kocsiban azonban éppen szembe jött velök, a melynek lovai hirtelen megbokrosodtak s elütötték az asszonyt és gyermekét. Mindketten megsérültek. Az előhívott mentők szállították haza őket Mester-utca 17. szám alatti lakásukra.

* **Gyermekprimadonnák délutánja.** Fényes Annuska, Lakos Vilma és a többi kis primadonna vasárnapi fellépése iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyek nagy része már elfogyott. Néhány páholy, ülő és állóhelyek még kaphatók Antalffy könyvkereskedésében.

* **Tiszti főszemle.** A debreceni helyőrség ezredeinél szombaton reggel tartják meg a tisztifőszemlét, melyen az összes tartalékos tisztek kötelesek megjelenni. Az ugynevezett „hauptreport” alkalmából előkerülnek a naftalinos, csillogó uniformisok s egy délelőtt végig csörtetik kardjaikat a korzón a tartalékos leitinándók.

* **Két nap halottai.** Az anyakönyvi hivatalhoz szerdán és csütörtökön a következő haláleseteket jelentették be: Szabó Antal ref. 12 napos, Pásti Eszter ref. 15 napos, Böte András ref. 22 napos, Szilágyi István ref. 24 éves, Sánta István ref. 21 éves, Seres Gábor ref. 75 éves, Czinege Péter r. kath. 1 hónapos, Kiss Terézia ref. 14 hónapos, Kükli Margit ref. 4 éves, Végh Julianna ref. 1 napos.

* **Szerencsétlenség a rézbutorgyárban.** A debreceni vas- és rézbutorgyárban tegnap szerencsétlenség történt. Váradi Ferenc 22 éves munkás, egy használt ládát bontott szét. Közben egyik deszka elpattant és a kiálló szegekkel együtt a Váradi vállába furódott. A munkás embert azonnal orvosi gyógykezelésben részesítették.

* **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog megtartatni: péntek este egy negyed 5 órakor, szombat délelőtt 9 órakor, délután fél 4 órakor. Köznapokon reggel fél 7 órakor, este fél 5 órakor.

* **A csütörtöki felolvasó-esték,** — amint már jeleztük — november hó 9-én, a jövő héten csütörtökön megkezdőnek. Az érdeklődő közönség bérlethelyre előjegyzéseket tehet már a mai és holnapi nap folyamán Antalffy József könyvkereskedésében. A bérlet jegyeket azonban csak vasárnaptól kezdődőleg lehet átvenni.

* **A rendőrlégénység vizsgálja.** A debreceni rendőrlégénység első kiképző tanfolyama véget érven, a vizsgálatot november 4-ikén délután 3 órakor tartják meg a városháza közgyűlési termében, Kovács József polgármester elnöklété alatt. A vizsgálatra meghívják a törvényhatósági bizottsági tagokat is.

* **Jótékonyág a temetőben.** Minden szentek napján a róm. kath. temetőben két helyen is gyűjtöttek. Az egyik helyen száz kilencven korona folyt be a gyermekkorház javára, a másik helyen pedig hetvenöt korona a tüdőbeteg szanatóriumra.

* **A lóköttő.** A Nyilas-telepen tegnap Szabó György gazdálkodó ember két lova, az istállóból kiszabadult az udvarra. Szabó a lovak után ment s az egyiket be is vitte a jászol elé; a másikat ez alatt kint hagyta az udvaron. A kedvező pflanatot felhasználta Papp Ferenc munkás ember, felpattant a paripa hátára s mire Szabó kijött az istállóból, hogy a másik lovat is bevonassa, akkorára már hűlt helye volt a loznak is, meg Papp Ferencnek is. A károsult panaszt tett a csendőrségnél s megindították a nyomozást, de ez ideig még eredménytelenül.

* **Eihalasztott hangverseny.** Grósz Ernő zongoraművész f. hó 4-ikére hirdetett hangversenyét 1912. évi február havára halasztotta el, mivel a közreműködő hegedűművész, Altmann Leó, a nevyorki Metropolitan opera hangverseny mestere váratlanul közbejött akadályok miatt azon most részt nem vehet.

* **Gyanus halál.** Csorba Eszter 21 éves leány a Kigyó-utca 51. szám alatt lakott. A leány tegnap hirtelen beteg lett és rövid idő alatt meghalt. Az elhalalozás oly körülmények között történt, hogy a rendőrség szükségesnek tartotta a legszigorabb vizsgálat megindítását.

* **Irodagyakornok kell a gyermekmenhelyre.** A debreceni állami gyermekmenhelyen egy fizetéstelen irodai gyakornoki állás üresedett meg. Megkivántatik a középiskolai végzettség; ha alkalmasnak bizonyul, f. évi decemberben 2 K 10 fillér napi díjjal és II. oszt. élelmiszterrel alkalmaztatik. Pályázók jelentkezzenek naponta 8—9 óra között a menhely gondnokánál.

* **Pariser Eleganz** a legszebb, legolcsóbb divatlap fél évre 3 K, egyes szám 50 fillér Antalffy Józsefnél.

* **Fényes siker a Hajnal-mulatóban.** A Hajnal-Mulató novemberi új műsora kitűnően sikerült. Mindenesetre fényes siker mellett játszik a kiváló artista-gárda. Különösen szepzációs szám a világhírű attrakció, Worri, párisi rongy- és üvegfestő. Kitiűnő emsemblé. Debrecen éjjeli életének fénypontja a Hajnal-Mulató.

* **Nagy hurka estély lesz az Aranykürtben szombat este.** Jó itálról a vendéglős gondoskodik. Borostyán. Betlen-u. 29.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik férjem temetésén megjelenni szivesek voltak és ezáltal fájdalmamat némileg enyhítették, fogadják ez uton szives köszönetemet. özv. Naday Rezsóné.

* **Ügyvédek és Pénzintézetek** részére a Pajor-féle határidőnapló 1912-re megjelent, kapható Antalffy Józsefnél. Telefon 612.

* **Hal-estély** van ma a Márkus-pincében. Müncheni Hóbrau sör állandóan frissen csapolva.

* **Könyvek, folyóiratok bekötése, üzletkönyvek és disz munkák** legszolidabb kivitelben Antalffy Ferenc könyvkötészetében készíttetnek. Ugyanott tanuló felvétetik.

* **Remény kávéházban** egy ujonnan szervezett, 8 tagból álló női tamburica zenekar működik.

* **Dr. Láng szanatóriumába** felvétetnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Röntgen laboratórium, elektromos gyógyeszközök francinistához, arsonvalisatiohoz. Elektromágnes, villanyos fényfürdő, kék s vörös fény. Finsen fénygyógymód. Thermopenetratio. Modern műtőterem. Tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cim: Dr. Láng sanatorium. Debrecen, Kossuth-u. 39.

* **Elegáns angol átmeneti kabátok** 45—80 koronáig Frank Testvéreknél.

* **Legjobb villamos berendezéseket** készít Földvári L. Telefon 168. Tanulók felvétetnek.

* **Férfi ingek, gallérok, nyakkendők és zsebkendők** Szabó Lajos fiainál.

* **16 korona egy pár férfi cipő,** míg a készlet tart. Györfi testvéreknél, Piac-utca 30.

* **Olcsó képkeretezés** Koncz Lászlónál, Egyháztér. Lécek nagyválasztékban. Nagyított fényképet a legszebb kivitelben készítettek. Matt, vagy színes olajképek 7 koronától. Üveg, porcellán lámpa és díszmű ajándék tárgyak olcsó árban.

* **Paplanok, matracok, ágypokrócok** kaphatók Szabó Lajos fiaival cégnél.

* **Csödtömegből vett nagymennyiségű** cipők, nyakkendők s más férfi divatcikkék érkeztek Györfi Testvérekhez, Piac-utca 30.

Rálőtt a leánya udvarlójára.

Egy apa merénylete.

Budapesten, a Drégely-utca 1450. számú házában, a hol egyszerű külvárosi emberek laknak, tegnap este nagy szenzáció történt. Egy házaló, a kinek szép, fiatal leányára vetette ki hálóját az egyik — szintén a házában lakó kocsis — revolverrel rálőtt a tolatkodó udvarlóra és súlyosan megsebesítette azt.

Branyecz József házalónak van egy feltűnően szép, fiatal tizenöt esztendő leánya, Mariska. Az egész környéken híre ment a Branyecz Mariska szépségének s minden vnlamire való legény azon igyekezett, hogy kegyeibe juthasson a szép leánynak.

Legtűzebben Ujfalussy József kocsis csapta neki a szelet, a ki minden szabadidejét a Branyecz lakásában a szép Mariska mellett töltötte. Annyival is inkább megtehetette ezt, mert a leány apja egész nap nem volt odaaza.

Branyecz József megtudta, hogy Ujfalussy minden idejét a leány mellett tölti s ezért már több alkalommal korábban ment haza és a mikor Ujfalussyt ott találta, kiutasította a házból.

— Ha komoly a szándéka — mondotta neki — jöjjön három esztendő múlva. Addig a láncom nem eladó és nem türöm, hogy akéri is elcsábítsa.

Amde Ujfalussy nem törődött Branyecz nagy haragjával és a kiutasítás dacára is mindig ott settenkedett Branyecz Mariska körül, a ki maga is szívesen látta a csinos legény ömlengéseit.

Tegnap este Branyecz ismét korábban tért haza a rendes időnél és megint ott találta a leányánál Ujfalussyt. Most már még szigorubbán rátámadt és egyenesen ki akarta dobni a legényt a lakásból. E közben természetesen élénk szóváltás támadt köztük, amelynek hevében Branyecz revolvert rántott és rálőtt a kocsisra, akinek a golyó a nyakába fúródott és súlyos sebet ejtett rajta.

Ujfalussy sebet a mentők kötözték be s azután hórúháza vitték. Branyecet pedig bevitték a főkapitányságra, ott jegyzőkönyvet vettek föl vele s azután elbocsátották.

Jön az erőszak. Tisza Pista házelnök.

Az obstrukció letörése.

Beavatott politikai körökből vett értesülések szerint gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, a képviselőház hétfői ülésén fog nyilatkozni a kormány terveiről, azonban nem lesz elutasító.

De ha az ellenzék nem hagyja abba az obstrukciót, akkor jön az erőszak; a házelnökségről Berzeviczy Albert és a két alelnök lemond. A kormány elnökjelöltje gróf Tisza István. Ez esetre az ellenzék az elnökválasztást is megobstruálja.

Kormánypárti körökben tudják, hogy micsoda szándékai vannak Tiszának, ha ő lesz a házelnök. *Névszerinti szavazás semmi esetre sem lesz több;* Tisza ki fogja jelenteni, hogy a katonai javaslatok vannak napirenden, ahhoz beszéljenek, ha pedig nincs felszólaló, következik a szavazás.

Az esetre, ha negyvenen kilépnek a munkapártból azok közül, akik az erőszakot nem helyeslik, Khuen felosztatja az országgyűlést és elrendeli az új választásokat.

Szombaton fog Khuen Berzeviczyvel tanácskozni. Ezen a tanácskozáson fog eldőlni a kérdés.

Táviratok.

Királyi kézirat.

Budapest, november 2. A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király Pap Elek és Teleszky János pénzügyi államtitkároknak legfelsőbb megalapozását fejezi ki.

Beteg a kabinetiroda főnöke.

Bécs, november 2. Daruváry Alajos kabinetirodai főnök 5 hónapra Egyiptomba utazik, hogy előrehaladott tüdőbaját gyógyítsa.

Zeppelin gróf felszállása.

Johannisthal, november 2. Zeppelin gróf Schwalbe nevű léghajóján ma felszállt. A léghajón van Vilmos császár 5 fia is.

Családirítás.

Arad, nov. 2. Nadab aradmegyei községben Hajka Péter agyonlőtte családi viszálykodás közben a feleségét, apósát és anyósát, végül fölívágta ereit és elvérzett. Mind a négyen meghaltak.

Zita hercegnő csillagkeresztes hölgy.

Bécs, november 2. Mária Jozefa főhercegasszony Zita hercegnőt csillagkeresztes hölgygyé nevezte ki.

Az alexandriai lázadás.

Alexandria, nov. 2. A lázadás még egyre tart és nem sikerült. Az utcai harcokban ma 2 egyiptomi elesett.

Az új osztrák kabinet.

Bécs, nov. 2. Az új osztrák kormány Stürg gróf elnökle alatt ma megalakult.

Az Achim-ügy a kurián.

Budapest, november 2. A kuria szombaton tárgyalja a Zsilinszky-félek bűnpörében a beadott, semmisségi panaszokat.

Borzalmas házbeomlás.

Páris, nov. 2. Mensur Saine-ből jelentik, hogy a beomlott, épülő gyár romjait nem távolították el teljesen. Eddig 26 halottat és 32 sebesültet szedtek ki a romok alul. A mentés még tart.

Az olasz-török háború.

Róma, november 2. Tripoliszból jelentik, hogy a kolera veszedelmesen terjed az olasz katonák közt. Eddig 25 katona halt el kolerában.

Konstantinápoly, november 2. Mahmud Sefket basa jelenti Tripoliszból, hogy az olasz helyőrség helyzete tarthatatlan. Az arabok 1 zászlóalj olasz katonaságot a pusztákra csaltak, ahol az egész zászlóaljat lemészárolták.

Harcok Tripolisz körül.

Konstantinápoly, nov. 2. A Derd Sumani Hakibat értesülése szerint Tripolisz körül a harcok tovább folynak.

Megafolt merénylethír.

Róma, nov. 2. A Wossische Zeitung híradása, a milánó-római gyorsvonal ellen intézett merényletről teljesen alaptalan.

A nádudvari választás.

Nádudvar, nov. 2. A képviselőválasztást e hó 13-ára tüzték ki. A választás rendkívül izgalmasnak ígérkezik.

Eladó birtokok.

Páris, nov. 2. A Temps Berlinből keltezett távirata jelenti, hogy legközelebb Madrid és Berlin között tárgyalások fognak megindulni a spanyeloknak a Rió Mung melletti és Fernando Pó szigeteken lévő birtokai dolgában.

Törvénykezés.

§ **A novemberi esküdtzsek.** A novemberi esküdtzseket már megalakították. Rendes esküdttek lettek: Dr. Balázs Bertalan ügyvéd Batthyány-u. 18., Balla Lajos asztalos Török Bálint-u. 3., Bikfalvi László hentes Péterfia-u. 54., Bornemisza Károly ny. máv. főkalauz Tompa-u. 3., Busi András gazdálkodó Ajtó-u. 24., Dietrich József birtokos Csapó-u. 15., Dorsch Hugó asztalos Postakert 8., Dóczy Ismre isk. felügy. tanár Bethlen-u. 68., Engesszer József ügynök Szent-Anna-u. 36., Erdődi Lajos építész Varga-u. 17., Fábrián László kocsigyáros Hatvan-u. 61., Dr. Fejér Ferenc ügyvéd Simonffy-u. 2., Fisch Lajos bankigazgató Miklós-u. 21., Gara Lajos birtokos Verbóczy-u. 2., Gyarmati Pál kereskedő Teleki-u. 71., Kardos Béla kereskedő Kossuth-utca 9., Hirschman Horvát Henrik kereskedő Piac-u. 58., Kelemen Gábor birtokos Kigyó-u. 33., Krajnik József szatócs Teleky-u. 59., Molnár Ernő birtokos Piac-u. 6., Müller Sándor szállító Széchenyi-u. 47., Nagy Lajos Sziggyártó Árpád-tér, Nagy Lajos szappanos Varga-u. 38., Ormós Gábor timár Vigkeovü Mihály-u. 34., Papp Gyula mosodás Szalkai-u. 4., Pálffy József tanár Burgundia-u. 4., Pincesz Imre birtokos Méliusz-tér, Sinai Imre biztosítási hivatalnok Hadházi-ut 16., Szathmári Ferenc birtokos Teleky-utca 48. sz., dr. Csath Sándor ügyvéd Piac-utca 26., Pótesküdték: dr. Gál Zoltán ügyvéd Péterfia-utca 21., Ippen József kereskedő Hatvan-u. 13., Keiner Adolf borkereskedő Csapó-u. 13., Kelner Dávid fakereskedő Arany János-u. 41., Kovács Balázs kertész Vénkert 54., Kovács Kálmán hentes Dégenfeld-tér, Krausz Kálmán bádogos Bethlen-u. 20., Márton Lajos szatócs Nyil-u. 2., Simon György birtokos Széchenyi-utca 3., Kovács Béla asztalos Csokonai-utca 26.

Közgazdaság.

Piaci árak.

A hétfőn és kedden tartott heti vásár változásokat nem igen hozott a piaci árakban. A tengeri ismét igen magas áron kelt s nincs is kilátás, hogy olcsóbb legyen. A piaci árak különben a következők:

Buza	1 mm.	24 K — f. 23 K 80 f.
Kétszeres	"	20 K 20 f.
Rozs	"	18 K
Arpa	"	20 K
Zab	"	19 K 40 f.
O-tengeri	"	20 K 40 f.
Uj	"	18 K
Zsir 1 kgr.		1 K 80 f.
Szalonna sós 1 kgr.		1 K 84 f.
" ó		1 K 76 f.
" sótalan		1 K 80 f.
Háj		1 K 84 f.
Sertésuskus I. rendű		2 K 20 f.
" II.		1 K 92 f.
" III.		1 K 76 f.
Széna	1 mm.	8—9 K.
Lucerna	"	10—11—12 K.
Lucerna	"	9 K.
Bökköny	"	10 K.
Alomszalma	"	3 K.
10 kéve zupszalma		16 K.

Nagy volt a kereslet különösen takarmány félekben s azok éppen ezért drágán is keltek.

A fekbérmentes idő leszállítása. Az üzletvezetőség értesíti a szállító közönséget, hogy az áruforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében további intézkedésig a Debrecen állomáson leadásra kerülő és a dijszabási határozmányok értelmében 4 napi fekbérmentességet élvező teherdarabárak után az üzletszabályzat 80. §. és dijszabás I-ső rész B) szakasz J—XI. fejezet b) pontjában kedvezményezett 4 napi fekbérmentes időt a zárt raktárak való árutorlódás miatt 48 órára leszállítják. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter folyó év június 23-án kelt 42256/III. számú rendeletében gyökerező ezen intézkedés 1911. év november hó 4-én lép életbe.

A títok.

Folytatás.

Kertely meggyőződött róla, hogy elment-e Iharosi és csak azután szolt át a másik szobába.

— Jöhettek, tiszta a levegő!

Nyugodtan tértek vissza valamennyien.

— Mindent hallottunk — kezdte Söréti.

Gratulálok neked sógor. Másképp nem is cselekedhetél volna. Most már bizonyos, hogy többé nem alkalmatlankodik, hiszen a szó teljes értelmében kiutasítottad.

— Ez ugyan nem jön többé vissza!

— De az az irás, amelyet mutatott, az megint valami gázság lehet, — vélekedett Árpád.

— Iharosítól minden kitélik. Nem bizom

én sem az irás valódiságában. Mindenesetre fontos, hogy magunk is utána nézzünk. Ámbár lehetetlen. Nincs második végrendelet, hiszen erről tudnánk.

— Nincs! erősítette Söréti. — Nem lehet. Ha volna, akkor se Iharosít tenné örökösévé. Anyósom soha sem ismerte Iharosít, a létezéséről se tudott. Már pedig lehetetlen, hogy egy vad idegent tegyen milliós vagyonában urrá.

— Iharosi azzal érvel, hogy az első végrendelet világosan úgy rendelkezik, hogy Eliz csak ahhoz mehet nőül, akit a gyám is méltónak talál.

— Ez igaz, — erősítette Söréti.

— De most azzal is érvel, hogy ha Eliz a gyám akarata, óhaja, tanácsa, utbagazítása előtt nem hajolna meg — elveszti az örökösödési jogot.

— Ez már nem igaz!

— Sőt érvel még egyébbel is. Azt mondja: a második végrendelet világos rendelkezése szerint ez esetben a gyámot illeti az egész vagyon.

— Ilyen esztelenséget nem követett el az anyósom; ilyenre ő képtelen lett volna. Kizárja az a végtelen, szinte csodálattal hatásos nagy szeretet, amelylyel unokája, az én kedves leányom, Eliz iránt viseltetett.

(Folyt. köv.)

Áru- és értéktőzsde.

November 2.

Budapesti gabonátőzsde.

5 fillérrel olcsóbb áron elkelt (50 kgr.-ként) 50000 mm. buza.

Rozs, zab és tengeri alig tartott.

A határidő-üzlet.

A határidőpiacon gyöngye volt az irányzat, mert a kedvező időjárás nyomán a spekuláció reálizált s a gabonárák lemorzsolódtak.

A forgalom nyugodt volt.

Árak 50 kilogrammonként.

	Kezdeti	Változás
Buza októberre	1189	1184—1187
Buza ápril	—	—
Rozs okt.	1033	1031—1135
Rozs ápril	—	—
Zab októberre	958	960— 957
Zab ápril	—	—
Tengeri szept.	—	—
Tengeri máj. 1912	853	856— 855

Budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsdén kezdetben barátságos volt az irányzat és az értékek ára jelentősen javult. Utóbb realizációk nyomultak előtérbe, miáltal a két villamos és a magyar bank részvény leadta mai árnyereségét. A készáru piac szilárd.

Modern

villamos berendezések

világítás, Dynamó és Motorberendezések. Szakszerű munka előnyös ár nagyraktár különleges csillárokból, Wolf-ram lámpákból 1625

Fazekas Imréné Piac-u. 83. Telefon 567. sz.

KIADÓ

Miskolc nagy kereskedelmi városába a Városháztér 7 szám alatt egy szép

üzlet-helyiség

1912 év május hó elsejére. 106
Értekezni ugyanott az emeleten.

Gyomorgörcs, kólíka étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb házlszer a

Hollandi

GYOMORCSEPPEK.

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható: 1737

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban

DEBRECEN.

Debrecen Belvárosi Takarékpénztár

Résztvénytársaság

Piac-utca 41. I. emelet.

Elfogad betéteket

5%

kamatozással. Kölcsönt nyújt

váltóra

vagy bekebelezés mellett. Állami és egyéb szállításoknál

óvadékokot

tesz le. Elvállalja értékpapírok eladását és vételét. Anyagi támogatást nyújt

áruügyletekhez és iparüzemeknek

a legjutányosabb feltételekkel. 76

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

BUDAPEST,

V., Dorottya-utca 6. sz. és VIII., Erzsébet-körút 42. sz.

Kizárólagos elárusítása a következő világhírű és elsőrangú amerikai cipőgyártmányoknak:

URAK RÉSZÉRE:
EDVIN CLAPP AND SON
Barry
Walk-Over
Commonwealth.

GYERMEKEKNEK:
PICHLER.

HÖLGYEK RÉSZÉRE:
Sorosis
Cousins
Laird Schober
Aucen.

Kérje ujonnan megjelent képes árjegyzékünket.

Zalai Márk tanár

3 havi könyvviteli és gyorsírási tanfolyama november 3-án ismét megnyílik. Tandij 80 korona. Mérlegképes könyvvezetők, gyorsírók, levelezők gyönyörű írással. Több ezer hallgató Társadalmi és miniszteri elismerés, Lelkiismeretes és sikeres tanítás. Jól végzett hallgatók elhelyezése. Beiratás naponta 10—12 89

Hajdúvármegye allspánja.

7653—1911.

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegye törvényhatóságának nyugdíjazás folytán megüresedett és a törvényhatósági bizottság 1911. évi december hó első felében tartandó rendes közgyűlésében választás útján betöltendő hajdúszoboszlói járási főszolgabírói állásra (székhely Hajdúszoboszló) és az ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen, az 1904. évi X. t.-cikkben meghatározott illetményekkel rendszeresített és a VIII. fizetési osztály 3 fokozatába sorozott főszolgabírói állással járó illetmények:

- 3600 K kezdő törzsfizetés,
- 520 „ lakbér,
- 1400 „ utiálatány,
- 500 „ irodai bér,
- 200 „ fűtési átalány,
- 300 „ irodai átalány.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást illetőleg, az ezen állás betöltésével megüresedhetők állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 3. §-ában előírt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt és szabályszerűen felbélyegzett kérvényüket, Hajdúvármegye főispánjához címezve, hozzám 1911. dec. 2-ik napjának d. u. 5 órájáig annyival inkább adják be, mert a később beadott kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Debrecen, 1911. október 30.

Kovács Gyula,
alispán.

99

**Vasutasok és tisztviselők
figyelmébe!**

Közvetlen a városban, a nagyállomás mellett az u. n. Boldogfalva-kertben

házhelyeknek

300—400 négyszögletes parcella-területek

olcsó áron eladó.

A vételhez alig valami befektetés szükséges. Ugy a telek, mint annak beépítése

kényelmes hitellel megszerezhető.

Venni szándékozók részéről előjegyzéseket elfogad a 1992

Debreceni Agrárbank Szövetkezet
(Piac-u. 79).

bevásárlását eszközölné ne mulassza e megtekintéskénti

**Mielőtt október 10-én nyílt
Rózsa-féle üzletet Kistemplombazár**

Az őszi és téli idényre ujonnan dusan felszerelve a legutolsó divat szerinti női és gyermek felöltők, kész kosztümök, városi bundák, szörme árúk és kalapokban, szolidkiszolgálás, jutányos ár mellett. 85

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utcai helyiségből ugyanazon háznak hol eddig is volt Piac-utca 44. sz. Dr. Ujfalussy ház udvari helyiségébe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindenféle stílusú asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készen. Tiszteességes és pontos kiszolgálás. 42

Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely
Debrecen, Piac 44.
az udvarban. Telefon 377.

Legjobb minőségű**Káposztás kádak**

Zsiros hordók, fürdő kádak

minden nagyságban kaphatók

Br. Györffy Miklós

Első Debreczeni Kordógyárában,

Nap-utca 4 sz. alatt. 104

Olcsó**órák ékszerek**

beszerezhetők.

Keresztesi Antal és Társa

órákésztő és ékszerészknél

Debrecen, Piac-utca 66. szám
a vasuti órához

Műhelyünkbe tervek szerint mindenféle ingaórákat és fogaskerék rendszereket készítünk, óra javítás a legolcsóbban. Vasutasoknak, munkásoknak, tisztviselőknek és katonaságnak 10 százalékos engedmény. Versenyképességért és jó munkáért

Ezüst éremmel kitüntetve. 57

ÁGYENGE HAJTÁS
LEGJOBB MINŐSÉGŰ
KIS RONDOROM ÖRÍÁSIÓVÁ FEJLESZTETŐ
SZAKSZERŰ-IZLÉSES
NYOMDÁSZAT
GÉNYBEÜTELEVEL ÉS HÍZLÓ
PÉNZINTÉZETEK KERESKEDELMÉ
IPARÁLLALATOK
FONDOLJANAK-BIZALOMMAL
MIHÁLY SAMUEL
KÖNYVNYOMDÁJA-PAPIRÜZLETE ÉS
MINDENREHÉZÉSI SZAKÜZLETEHEZ
TELEFON:
106.

Lázár István

kocsigyártó

Debrecen, Hatvan-u. 22.

Raktáron tart mindennemű saját gyártmányú

uri hintó- és hajtó-kocsikat

Régi kocsikat becserél.

Megrendeléseket

gyorsan és a legpontosabban eszközöl.

Javításokat elfogad. 1184

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632

Halmágyi

női- és leány felöltők legnagyobb áruházában, Piac, a főpostával szemben

Megérkeztek

Az őszi és téli idény újdonságai. Női felöltők, Costümök, pongyolák Blousok, aljak és alsó szoknyákban.

Eredeti párisi és berlini Modellek.

Szolid olcsó árak. 47

Előzékeny, pontos kiszolgálás

Zsengés tengeri

igen szépen fejlett nagy csövekkel vagy

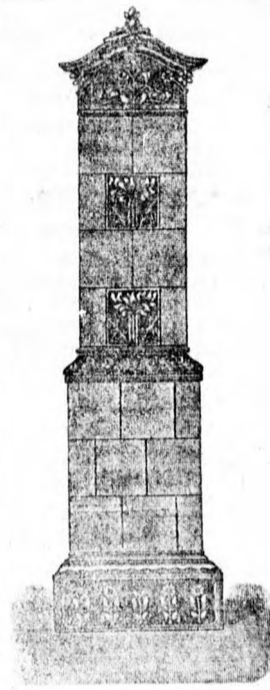
100 mázsamázsánként házhoz vagy hízalóba szállítva
10 koronájával eladó**Biró Pál** kertgazdaságában,mustrául szolgáló csövek megtekinthetők,
rendelések felvételnek a Gazdasági és kereske-
delmi bank hivataloszájában Kossuth-u. 11, a Riesz
féle cukrászdában és a tulajdonosnak Szentanna-u. 38-ik
sz. lakásán. 315**Tisztviselők**kik a drága lakásviszonyoktól sza-
badulni s maguknak örök tulajdonu**olcsó kényelmes s modern lakhelyet**akarnak szerezni, figyeljenek azon
nem mindennapi kedvező körül-
ményre, hogy immár a**tisztviselőtelepnek**is elnevezett Vargakertben a leg-
jobb fekvésű területen**olcsó parcellák kaphatók.**Ugy a telek megvételéhez, mint a ki-
vánt építkezéshez alig számbavehető
befektetés szükségeltetik, mivel a
kölcönt vevőfelnek a 1991**Debreceni Agrárbank****Szövetkezet (Piac-u. 79)**hosszu időre és kellemes feltételek
mellett nyújtja.**Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.**

Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15. — Éjjel 66 sz. (Pétorfia-u. 70).

Szives tudomásul!Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy
temetkezési intézetünket a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk
új **gyászkoosikkal, díszletokkal** szereltük fel. Teljes szobabehuzásokat új szaba-
dalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtleníttve) teljesen szegek nélkül végezzünk.**Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és
közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny. Gyászos házaknál**
**nem tolakodunk, csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetések fel-
vétele végett.**

67

Telefon sz. 29.

Tóth Gyula

vaskereskedése Debrecenben

Piacz-utca 20. szám.Legnagyobb raktár hazai és Budwelszi gyártmányu
porcellán kályhákban

valamint Meidingeri rendszerű és

folytonégőkályhákban.Vasbutorok, gyermekágyak és koosik, fürdőkádak,
jógsszekrények, fényezett fémárak és konyhafelszere-
lések, tornyos és franola, valamint porcellán burko-
latu konyhák. 15Szerszámok minden iparághoz, építési vasalások, vas-
gerendák stb.

Árkap 1000-nél több ábrával ingyen és bérmentve.

**Fegyverek és vadászati felszere-
lési cikkek különlegességi raktára.**

Külön képes árkap ingyen és bérmentve.

**„Ursus“
borsajtók**a legerősebb fel-
sönyomásu acél-
gerenda rend-
szerben 3 erő-
áttétellel;tömlők, fejtőse-
pok és pinco-
felszerelések.**A kinek****a villamos világítás bevezetésére****bármiféle világítási felszerelésre**remek **luszterekre** mindenféle **égőkre**, különösen a nagy áramtakari-
tással járó **Wolfram égőkre** van szüksége, forduljon**FÖLDVÁRY L.**elektrotechnikai **Debrecen, Főtér, Barak épület.**

üzletéhez:

Üzleti telefon 165.**Gyári telefon 516.**A világítást a legegyszerűbb épületbe épügy, mint a legnagyobb palotába is bevezetem.
A legegyszerűbb, vagy a legmodernebb berendezést, felszerelést gyorsan szállítom.**Egy tanuló felvétetik.**

Minden szöveggyűjtemény
díjazása post. betűből 5
száz. Vastagabb be-
vezető 10 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk figyelmességűt, csak a válasza szükséges bérlettel kell mellékelni.
Tudakozócsomag a hirdetés száma a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre
fizetendő. Vidékről apró
hirdetések díja levélje-
gyekben is beküldhető.

Levellezés.

48 éves

Jó megjelenésű egyedül
álló intelligens nő férjhez
menne 7000 korona kész-
pénzzel 60-65 éves ügy-
díjkepes hivatalnok vagy
alkalmas iparoshoz. Cim a
kiadóhivatalban. 118

Ajánlat.

Király

kávéi mégis a legjobbak,
kivánatra vevő előtt por-
kölve, Debrecen, Dégen-
feld-tér 11. 614

Alma

máramarosi kilója 52 és
64 fillérért kapható Sze-
pessy Károly kir. fogház
felügyelőnél, Verbőci u.
1 sz. 34

Sajáttermésű

bor literenként kapható.
özv. Benyáts Emilné Jó-
zsef kir. herceg-u. 7. 24

Lakások

2-3 szobás, teljes modern
berendezéssel november
1-től kiadók. Ugyanott 2
üzlethelyiség kiadó, Hat-
van-u. 70 szám. 924

Fűszerüzlet

nagyforgalmu helyen tel-
jes berendezéssel kiadó,
azonnal átvehető. Bővebbet
Blaskovits ipartelepén.
914

Gyümölcsfák

őszi ültetésre kaphatók
az I. számú gazdasági
népiskola telepén. Mike-
pérsi-ut. 10. Telefon 364.
2520

Hatvan-

utca 31 sz. egy üzlethe-
lyiség kiadó. 2519

Hatvan-

utca 11 számú háznál két
üzlethelyiség azonnal ki-
adó. Értekezhetni a ház-
mesterrel. 2518

Szép

rőzsa krumpli 1 mm. 450
kr. Rakovszki-u. 21. 2510

Butorozott

kényelmes utcai szoba
lakótársnak kiadó. Cim a
kiadóhivatalban. 2508

Uri

házikoszt kapható bent
étkezésre és kihordásra,
kvártélosok fővételnek,
Darabos-ut. 52. 2504

Elsőrendű

száraz tűzifa kapható Alt-
man Herman Ferenc Fe-
renc József-ut. 12. Telefon
692. 2502

Eladó

I. oszt. főkáposzta

mm. 10 kor.

I. oszt. burgonya

mm. 9. korona.

Megrendelhető

Hatvan-u. 56

Telefon 673. 317

Egy

ebédülő divány eladó Kos-
suth-u. 40 sz. 2496

Káposztás

hordók és fejes káposzta
mázsánként Péterfia 76.
2499

56

fillérbe kerül egy pár
férfi vagy női harisnya
fejelés pamuttal együtt,
Benyáts E. harisnyagyára
Debrecen. 94

Gummi

haszfűző a legújabb! Ka-
laptollak cseső árakban!
Kötött női felöltők nagy-
választékban! Benyáts
Emilnél Debrecen Főtér.
84

Jó forgalmu

**kovács
műhelyt**

kibérelnek Debrecen-
ben, lehetőleg lakással
Cim: 320

Szatmári István,

gépész

Bojánhollós,

Bojár gazdaság.

Egy

jóforgalmu sütőde azon-
nal kiadó. Cim a kiadóba
2582

Különbejárati

csinosan butorozott szoba
1 esetleg 2 személy részé-
re kiadó, Külsővásár-
tér 2. 2538

A

Háztulajdonosok Egyesü-
lete az irodahelyiségét
Hunyadi-utca 14 szám alá
helyezte át. 2530

Timár-u.

25 alatt kiadó 1 szoba,
előszoba, konyha hozzá-
valóval 2531

Kétszobás

lakás kiadó, Homokkert
Bujdosó-utca 11 sz. 2550

Gyakorlott

kőműves vízvezeték, ke-
mence gázkazánépítéshez
ajánlkozik Schvartz J.
Meszena-utca 9. 2552

Kékedény

kilója 60 kr. Salétrom-utca
8 számú üzletben. 2561

Pérez kellene?

gyorsan és olcsó kamatra
forduljon bizalommal az
„Általános Ügyvivőség”
bankirodához Hatvan-u. 5.
2555

Különbejárati

csinosan butorozott szoba
azonnal kiadó, Széchenyi-
u. 40. 2548

Üzlethelyiség

Piac-utcaán kiadó. Cim a
kiadóhivatalban. 2547

Kereslet.

Jó megjelenésű

ügyes leány felvétetik Be-
nyáts Emil üzletében. 44

Keresek

egy szoba, előszoba vagy
két szoba s hozzá tarto-
zókból álló lakást kis uri
család részére, a központ-
tól nem túl távol, de le-
het kertű lakás is, ha szép
és közel van. Cimet ki-
adóba kérek beadni. 115

Munkáslányok

felvétetik gőzmosódába.
Szalkai-otca 3. 2527

Péterfia 3 szám
alatt jó száraz

ócska téglá

1000-ként 26 K.

pince téglá

20 koronájával

kapható. 321

Értekezhetni a hely-
színen.

Intelligens

fiatal emberek obédkosz-
tot kapnak uri családnál.
Cim a kiadóhivatalba. 108

Borospincét

minél nagyobb bérrelnek.
Írásbeli értesítést a bér-
összeg megjelölésével kér
Geréby Pál Deák Ferenc-
utca 13. 100

Árpaaszalma

nagyobb mennyiségben is
megvételre kerestetik. Cim
a kiadóhivatalban. 81

Mindenes leány,

14-16 éves azonnali be-
lépésre kerestetik. Cim a
kiadóhivatalban. 504

Üzlethelyiség

kiadó, alkalmas bármilyen
célra, Nyugoti-u. 16 buza-
vásár. 2490

Házmeester

szolid, csendes, gyermek
telen november 15-re fel-
vétetik, Sziv-utca 15. 2532

Házmeesternek

gyermektelen házaspár
kerestetik Piac-u. 14. ács-
mester vagy szuster előny-
ben részesül. 2528

Varróleány

női confectionőz, Rőzsa
kisbazarban felvétetik. 104

Kihordó

ki kocsival jár kaucióval
felvétetik. Cim a kiadóba
2527

Találtatott

egy barna vizsla kutya,
tulajdonosa átveheti Da-
rabos-utca 14. 2583

Intelligens

német leány gyermekek
mellé alkalmazást keres.
Cim a kiadóban. 2534

Tejet

10 litert veszek naponta
üzletem részére, Möríc-
telep, Möríc-utca 4. 2539

Teletetésre

32 darab nagy, eset-
leg 45 darab növen-
dek marha, jó meleg
szellős istállóban el-
fo adatik E. Nagy
Miklós fölbirtokosnál
Szilágymegye. 322
Debrecenben felvilá-
gosítást ad délután
2-3 óra közt

Oláh László

Péterfia 2.

Fiatal

fűszerkedősegéd azonnali
belépésre felvétetik Hon-
véd-utca 9 l. Kovács Ká-
roly. 2545

Vincellért

keresek Csapó-u. 35. Nagy
Imre. 2557

Tanuló

leányok finom munkára
felvétetnek a Stern kefe-
gyár r. t. városi raktár-
rában. 2556

Egy

fodrászsegéd 3 nap kise-
gíteni 7 korona és koszt
felvétetik. Varga József
Nyugoti-u. 14 sz. 2549

Egy

kisasszony alkalmazást
keres a délutáni órákra.
„Megbízható” jeligére a
kiadóba. 2558

A német

nyelvet akarom rövid idő
alatt elsajátítani. Perfect
német tanítót keres. Cim
a kiadóhivatalban. 2554

Perfekt

gyors és gépiró kisasz-
szony jó fizetéssel irodai
alkalmazást nyer. Néme-
til tudók előnyben ré-
szesülnek. Írásbeli ajánla-
tokat a kiadóhivatalba
kérek. 121

Egy

gyakorlott vasalóné mosó-
né felvétetik Kristály mo-
soda Kandir-utca 5. 2543

Varróleányok

felvétetnek férfimunkára
jó fizetéssel, Haasz Adol-
nál Kandia-utca 5. 2544

Egy

ügyes jómunkás fodrász-
segéd kisegíteni felvétetik
Péterfia 42. 2548

Alföldi

takarék részvényt és elő-
vételt jogott veszek, Har-
mathy Fűvészkert 14. 2540

Eladó

föld

az Ondódi pusztán

29 hold.

Uj épületekkel együtt.

Értekezhetni: 318

Jókai-u. 22.

Méregképes könyvelő

perfekt magyar-német
levelező, szabad órái-
ra könyvelést vállal
mérékelt fizetésér. —
Cim a kiadóhivatalban
2541

Eladás.

Egy

Bernardhegyi kutyás, egy
kocsi, s több butornemű
eladó. Ajtó-utca 8. 2525

Eladó

15 köblös buza-termő ka-
szálló Pac 3 sz. tanya.
Értekezhetni Kerekes te-
lep 20 sz. 2526

Vénkert

3 számú ház eladó szőlő
és gyümölcsösrel, közel
mindenhez épen a kapu-
nál, Tóth Köröly. 119

Egy

18/18-as fényképező gép
görz lencsével olcsón el-
adó. Értekezhetni Péntek,
munkáspénztár Simonfi-
u. 1. 120

Házhelyek

még kaphatók a Kos-
suth-utcai temető mö-
gött, a városi faraktár
mellett levő majorsági
földemből. Értekez-
hetni Kossuth-utca 54

Jóna István.

Eladó

szőlő a Sesta kertben
Andrássy-ut. 69 szám. 2539

HA állatorvosra van szüksége
telefonáljon 558
Szászló Zsigmond
állatorvosi rendelőjébe
Rákócy-utca 3 szám. 17

Gazdálkodók és iparosok!

kis befektetés mellett igen könnyen és ol-
csón juthatnak saját ingatlanhoz.

A parcellák a Téglyskert legszebb
részén fekszenek, melyeken a venni szán-
deközők igényüknek megfelelő

lakóházat építhetnek

hosszu időn keresztül visszafizethető
kényelmes kölcsön élvezésével.

Az érdeklődők forduljanak a

Debreczeni Agrárbank

Szövetkezethez (Piac-u. 79)

hol minden felvilágosítást megkapnak. 1993

Riesner:
folytonegő 3333
Kályhák
Jesztina
Lajos-vasúzetében.